

Весняний подих пісні Із циклу «Наша дума, наша пісня...»

Друга частина зустрічей з українською піснею із циклу «НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ...», які готує Регіональна рада Союзу русинів-українців Словацької Республіки у Пряшеві, відбулась

Перемога над фашизмом була викуплена дуже дорогою ціною – мільйонами жертв. Найбільші втрати понесли народи колишнього Радянського Союзу, в тому числі український і російський.

▲ Виступає група учнів З'єднаної школи імені Тараса Шевченка в Пряшеві.

в Словацько-українському культурному та інформаційному центрі 15 травня ц.р.

Цей цикл реалізований в рамках проекту за фінансової допомоги Фонду підтримки культури національних меншин.

Програма вечора була компонована і присвячена Дню перемоги над фашизмом і міжнародному Дню матері.

Розпочала концерт група учнів молодших класів З'єднаної шко-

ли імені Тараса Шевченка в Пряшеві, які під керівництвом вчительки Івети Світок підготували подарунок у виді пісень і віршиків для своїх мам і бабусь та всіх присутніх в залі глядачів.

Щоб віддати належне героям, полеглим у Другій світовій війні, в концерті звучали українські і російські пісні. Цікаво було послухати виникнення пісні «Журавлі» дагестанського поета Расула Гамзатова. Він під впливом спогадів про братів, що загинули у війні, написав вірша «Журавлі», а її російський переклад Наума Гребенюва і композитора Яна Френкеля став піснею в репертуарі

▲ На фото (зліва): Катерина Салієно, Єва Олеар, Віктор Гащак, Евеліна Гвать, Марія Хомова.

лі імені Тараса Шевченка в Пряшеві, які під керівництвом вчительки Івети Світок підготували подарунок у виді пісень і віршиків для своїх мам і бабусь та всіх присутніх в залі глядачів.

Сценарій програми підготувала Евеліна Гвать, відома українська актриса, яка певний час проживала в Німеччині і в Сполучених Штатах Америки, а особисто зустрічалась і співпрацювала з декотрими авторами музики, про що розповіла присутнім, напр. з Леонідом Вербицьким, який склав музику на слова Леоніда Ковальчука «Лелеки», що першою прозвучала в залі.

співака Марка Бернеса. В програмі вечора її зворушливо під фонограму виконав Віктор Гащак.

Пані Евеліна Гвать у дальшому своєму вступі розказала про зміст поеми «Галка» невідомого автора, яку декламувала Марія Хомова з села Рясів Бардіївського округу.

У програмі літературно-музичного монтажу прозвучала також «Балада про мальви». Її зміст наблизила Евеліна Гвать і розповіла декотрі цікавості про пісню, які довідалась від сестри Володимира Івасюка. Як відомо, музику на слова Богдана Гури

(Продовження на 2 стор.)

В селі Убля Снинського округу в суботу, 18 травня 2019 р., відбулась 18-та щорічна міжнародна зустріч представників двох сусідніх держав Словацьчини та України «День словацько-українського добросусідства – 2019».

Метою Дня добросусідства є створення сприятливого середовища, зміцнення партнерських відносин і розвиток трансграничного співробітництва між словацькими та українськими організаціями на різних рівнях і в різних сферах.

«Цього року ми перенесли

День добросусідства в Ублі

цю подію з кордону прямо до Ублі, яка має кращий досвід у побудові словацько-українських відносин. Цьогорічна зустріч відбувається коротко після президентських виборів в Україні, яка хоче це більше наблизитись до Європейського Союзу і співпрацювати з сусідніми регіонами завдяки програмі ENI. Ми хочемо допомагати цьому процесу та спростити транспортні зв'язки та контакти, які природно існують та розвиваються. Україна зацікавлена в Словацьчині, і це нас дуже радує», – сказав голова Пряшівського самоврядного краю Мілан Маєрський.

В ході зустрічі відбулася урочиста церемонія підписання Виконавчого протоколу до Меморандуму про співробітництво між Пряшівським самоврядним краєм, Закарпатською обласною державною адміністрацією, Закарпатською обласною радою на період з травня 2019 року по травень 2020 року, який скріпили своїми підписами голова Закарпатської обласної ради Михайло Рівіс, голова Пряшівського самоврядного краю Мілан Маєрський та заступник голови Закарпатської обласної державної адміністрації Віктор Мікулін (на фото).

У зустрічі в Ублі взяли участь Посол України в СР Юрій Мушка, особливий представник Європейського Союзу з питань підтримки свободи віросповідання Ян Фігель, почесний консул України в СР Станіслав Обіцький, представники Генерального консульства СР в Ужгороді, депутати Національної Ради СР, приматори міст і старости сіл.

Промови виголосили голова Кошицького самоврядного краю Растіслав Трнка, Мілан Маєрський, Ян Фігель, Віктор Мікулін та Михайло Рівіс.

У ході зустрічі відбулась церемонія підписання угод про співпрацю окремими прикордонними селами. Угоду про співпрацю було підписано між Ублею та селом Кострино. Її підписали старостка села Убля Надя Сірка та голова сільської ради в Кострині Великоберезнянського району Іван Станкович Сегеда.

«День дружби і добросусідства – це не тільки дружня зустріч, а й підтвердження того, що ми хочемо розвивати регіональне співробітництво в цій сфері. Цього

року нашим пріоритетом стануть проекти, спрямовані на вдосконалення охорони здоров'я в соціальних об'єктах та створення сучасної прикордонної інфраструктури. У співпраці з нашим прикордонним партнером ми хочемо підвищити комфорт пасажирів на прикордонних переходах з Україною та покращити транспортну інфраструктуру, яка сьогодні є, мабуть, найбільш складною по обидва боки кордону», – заявив Растіслав Трнка.

▲ Виступає Ян Фігель.

Відтак учасники зустрічі оглянули презентації народних костюмів, звичаїв, ремесла та атракціони для дітей. День добросусідства – важ-

лива культурно-громадська подія, в якій беруть участь представники органів державної влади, представники регіональних та місцевих органів влади, суб'єктів підприєм-

ства – це не тільки дружня зустріч, а й підтвердження того, що ми хочемо розвивати регіональне співробітництво в цій сфері. Цього року нашим пріоритетом стануть проекти, спрямовані на вдосконалення охорони здоров'я в соціальних об'єктах та створення сучасної прикордонної інфраструктури. У співпраці з нашим прикордонним партнером ми хочемо підвищити комфорт пасажирів на прикордонних переходах з Україною та покращити транспортну інфраструктуру, яка сьогодні є, мабуть, найбільш складною по обидва боки кордону», – заявив Растіслав Трнка.

Відтак учасники зустрічі оглянули презентації народних костюмів, звичаїв, ремесла та атракціони для дітей. День добросусідства – важ-

Мирослав ІЛЮК.

▲ На фото – старостка Ублі Надя Сірка (посередині) та Ганна Чаварга. Вліво – в.о. голови Центральної ради СРУСР Павло Богдан.

54 Фестиваль фольклору русинів-українців Словацьчини
01. – 02. 06. 2019 • КАМІОНКА

*

65 Свято культури русинів-українців Словацьчини
14. – 16. 06. 2019 • СВИДНИК

Весняний подих пісні

(Закінчення з 1 стор.)

склав визначний український композитор-пісняр Володимир Івасюк, якому організатори з нагоди недожитого 70-річчя у другій половині цього року планують присвятити окрему програму із циклу «Наша дума, наша пісня...». Пісню під фонограму виконала Катерина Салієнко, студентка Пряшівського університету.

І з дальшою хвилюючою піснею вечора «Баллада о матери», яка чекає свого сина з війни, познайомила присутніх і сама її виконала Евеліна Гват.

повіла Евеліна Гват, а під фонограму її заспівав Віктор Гащак.

Заключною піснею програми була усім відома «Смуглянка» в українській версії.

Написав її Анатолій Новіков на слова Якова Шведова. Пісня дуже сподобалась керівнику Червонопрапорного ансамблю пісні і танцю Александра Александрова, який її залучив до репертуару.

У 2010-му році з нагоди 65-ї річниці Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні для гурту «Made in Ukraine» було зроблено

▲ Частина глядачів.

Пісню «Зацвіла черешня» на слова Марії Пасічник, учасниці огляду з художнього читання поезії і прози «Струни серця Ірини Невицької», виконали Марія Хомова і Евеліна Гват (музика Евеліни Гват). На клавірі супроводив співачок Віктор Гащак.

Під кінець програми прозвучала ще пісня славного українського композитора, на той час керівника Черкаського народного хору Анатолія Пашкевича, на слова черкаського поета Миколи Негоди «Степом, степом». Пісню виконали Евеліна Гват і Катерина Салієнко.

Емоційний заряд у присутніх викликала відома російська пісня «День Победы», яка виникла під знаком закінчення страшної війни. І про цю пісню цікаво роз-

творчий переклад пісні українською мовою.

В концерті її виконали Марія Хомова, Евеліна Гват, Катерина Салієнко під фортепіанний супровід Віктора Гащак.

Цією піснею й закінчилась друга частина зустрічей з українською піснею із циклу «НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ...». Кожна пісня, яка прозвучала в рамках програми «Українські пісні до Дня перемоги над фашизмом та Дня матері», у цей весняний час несла свій відповідний емоційний заряд. Присутня публіка віддячилась виконавцям програми бурхливими оплесками.

Для «Нового життя» підготувала модератор вечора **Єва ОЛЕАР**.
Фото Ладислава Цупера.

Час летить невпинно. Летить так, що не помічаєш, що тут круглий життєвий ювілей. Так склалося і в культурно-освітнього діяча Варфоломія Сотак, геть закоханого у народну пісенність. Народна пісня супроводить його змалку і додає сил до життя.

Стежка любові до співанки і до рідного краю, його скромних людей почалась в Збудській Білій на Лабірщині, де він народився 20 травня 1939 р. Основну школу закінчив у рідному селі, а потім знання здобував у горожанській школі у Радвані-на-Лабірці, потім у Педагогічній школі, а після матури вчився на Пряшівському педфакультеті

Варфоломію Сотаківі – 80

теті УПІШ. Факультет дав йому основи музичної культури і одночасно підкріпив у нього інтерес до збирання і вивчення фольклору. За свої знання особливо вдячний незабутньому Юрієві Костюку, а заодно з вдячністю згадує учителя Степана Качмара.

Якраз у той час, коли він здобув вищу освіту, прокладалися основи фольклорних фестивалів і пісенних свят, таких як свідницьке Свято чи меджилабірський Фестиваль культури і спорту. У тих далеких роках він співпрацював з головним організатором пісенних свят – КСУТом, а згодом з Союзом русинів-українців СР.

Будучи вчителем, він активно залучався до діяльності колективів народної художньої

творчості, організував їх працю в Ольці, Радвані-на-Лабірці, Збудській Білій чи Гуменному. З своїми самодіяльними колективами брав участь у фольклорних фестивалях у Свіднику, Меджилабірцях, Камійонці та інше, а до того ще додалася праця в конкурсному оглядах. Так, він не покладає рук, хоч давно він вже на заслуженому відпочинку, бере участь у всіх фольклорних фестивалях нашого регіону, в тому числі в огляді народної пісні «Маковицька струна» в Бардієві та Пряшеві.

До дальших літ життя бажемо нашому ювіляру міцного здоров'я, життєвого оптимізму і витримки.

На многая і благая літа, шановний ювіляре!

-мі-

Як інформує Головна управа Об'єднання лемків у Польщі, 37 «Лемківська ватра» у Ждині відбудеться 19 – 21 липня (юля) 2019 р.

Редакція.

Вийшов перший том Зібраних творів Миколи Мушинки

Анотація

За фінансової підтримки Фонду підтримки культури національних меншин Центр антропологічних досліджень в Пряшеві видав перший том Зібраних творів Миколи Мушинки. Повна назва книжки: «Микола Мушинка. Від отчого порога. Зібрані твори», т. 1), 970 стор. (ISBN 978-80-89450-12-1). Книжка містить автобіографію Миколи Мушинки, праці про рідне село вченого Курів та його околицю, а саме – передмову упорядника

книжки Олеса Мушинки під назвою «Микола Мушинка і його курівські пороги», «Колеса крутяться... Біобібліографія академіка Миколи Мушинки. Книга перша: Спогади», інтерв'ю Ярослава Шуркали з Миколою Мушинком і т.п. Привертають увагу й інші матеріали, які були друковані в різних виданнях.

Як стало відомо редакції, зібрані твори складуть багатотомник і, можна сподіватись, що він дасть цілісну уяву про широке коло дослідницьких інтересів вченого.

-мі-

Пам'яті загиблих

8 Травня 2019 р., в День перемоги над фашизмом, біля пам'ятника – меморіалу загиблим радянським воїнам в бо-

ськості. Вічна Пам'ять Героям, які поборили нацизм і здобули нам свободу та право на життя!

В цей пам'ятний день та 9

▲ Духовенство, члени церковного хору і громадськість після Панахиди біля пам'ятника – меморіалу загиблим радянським воїнам в бою за перевал Дар'ов.

ях за перевал Дар'ов під час Другої світової війни була відслужена панахида архієпископом Михалівським і Кошицьким Георгієм, настоятелем Кафедрального храму Успіння Пресвятої Богородиці та Івана Милостивого в Кошицях Володимиром Спішаком під супровід співу кошицького церковного хору за присутності широкої громад-

Травня з великою шаную згадуємо всіх наших Захисників і низько схиляємо перед ними голови! Згадую і свого батька Степана Омеляновича Лесніченка – військового, який брав участь у запеклих боях за визволення міста-героя Київ, де був тяжко поранений, вижив. Після закінчення війни продовжував нести військову службу, потім вихо-

ував підростаюче покоління у Бородянській СШ № 1 на Київщині в Україні. Багато його вихованців стали військовими і гідно виконують свій святий обов'язок по захисту Батьківщини. Батько дуже любив життя і людей, боронив правду і говорив: «Треба бути життєрадісним для оточуючих, завжди допомагати ближнім. З нами Бог і наша чиста Совість!».

Мого батька вже давно немає серед живих, та його справа живе. Хай ніколи не буде повторення страхіть цієї жахливої війни на нашій землі!

Ірина МАЦКО,
Кошиці.

▲ С. О. Лесніченко на параді до Дня Перемоги в м. Бородянка на Київщині.

ВОЇН ПЕРЕМОГИ

Мати сина проводжала
У дорогу на війну,
До хустини жменю вклала
Рідної землі йому.

Пригорнувши, говорила:
– Повернись, дитя, живим!
Довго сльози потім лила
І журилася за ним.

День за днем... вже рік минає...
Мати сина свого жде...
Хуртовина завиває,
Звістку синову несе:

– Я загинув в чужім краї
І лежу в сирій землі.
Горе серце мені крає,
Як же зимно на душі...

Ви не плачте, моя Мамо,
Що поліг я у бою,
Захищая Батьківщину,
Що додому не прийду.

Я дощем весняним стану,
Шовковистою травою
Посміхнусь Вам з неба, Мамо,
Я Веселкою – Весною.

Ірина МАЦКО.

11.5. 2019 р. відбувся в селі Убля прекрасний день. Сільський уряд у співпраці з основною школою з нагоди Дня матері підготували для мам гарну культурну програму.

Всі мами, бабусі, прабабусі привітала пані Оксана Федоряк – заступник голови сільського уряду. Говорила про роль мами

День матері

в житті кожної дитини. На початку виступили діточки із дитсадка, а потім учні основної школи. Їх підготували вчительки дитсадка – пані Оксана Федоряк та В'єра Кресила і вчительки основної школи – РаєдДр. Ярослава Да-

рянин, РаєдДр. Алена Фейсак та вихователька пані Яна Маруніч.

Програма була дуже гарна і не одній мамі з'явилися сльози в очах.

Під кінець виступили дівчата із міста Собранці разом із співачкою Александрою Новак з Іновця (на фото внизу).

Марія КАМОЗІН.

Заслуга перших культурно-політичних організацій українського населення Чехословаччини полягає, головне, в тому, що вони були піонерами планомірної культурно-освітньої праці між нашим населенням, що вони глядали і створювали форми, як спрямувати той великий запал і ентузіазм до культури, яким було переповнене наше населення безпосередньо після визволення 1945 року. Українська Народна Рада Пряшівщини (УНРП), Союз молоді Карпат (СМК) та Реферат українських шкіл (РУШ) дали перші приклади підтримки народної художньої самодіяльності. Яскравим прикладом і поштовхом до художньої самодіяльності були театральні вистави та концерти пряшівського Українського національного театру, артисти якого часто допомагали окремим драматичним чи іншим самодіяльним гурткам. Подібним великим поштовхом був теж, пізніше, перший професійний український народний ансамбль пісні і танцю, який виник у 1953 р. у Меджилабірцях, а пізніше працював у Цем'яті біля Пряшева.

На діяльність УНРП та СМК безпосередньо нав'язує праця Культурного союзу українських трудящих (КСУТ), яка далі розвивала культурно-освітній рух по наших селах. Всенародні свідницькі Свята пісні і танцю українського населення в Свиднику щороку демонструють

Без народної творчості і традицій не було б сучасності (3)

великі духовні сили нашого народу.

Союз молоді Карпат був заснований 24. 5. 1945 р. Протягом перших двох років праця СМК спрямовувалась головне на організаційне забезпечення Союзу; проводився набір членів. Але вже тоді помалу починає виходити на платформу суспільного життя власна культурно-освітня праця. Драматичний гурток СМК пряшівських російських середніх шкіл виступав уже в червні 1945 р. у Кошицях, де з успіхом показав оперету «Верховинська кров». Самодіяльні гуртки СМК (хори, оркестри) утворюються також при школах.

Найвиразнішу сторінку в історії культурно-освітньої праці СМК вписав Ансамбль пісні і танцю Пряшівщини, до якого входили кращі українські співаки, музиканти і танцюристи Пряшівського краю. Ансамбль складався з мішаного хору (в ньому сола і дуети), оркестру народних інструментів мішаного складу (домри, балалайки, мандоліни, гітари) і танцювальної групи. Слід сказати, що на свій час, на свої можливості це був дуже сильний колектив з різноманітним і технічно вимогливим репертуаром. Ансамбль

дуже добре показав себе вже на Першому всевітньому фестивалі демократичної молоді у Празі (1947 р.), де зайняв одне із перших місць серед ансамблів, що представляли народну творчість. Успіх ансамблю був настільки великим, що ще того року влітку Ансамбль СМК виконав майже місячну концертну подорож по містах Словаччини, Моравії і Чехії. Дуже успішні концерти ансамбль дав у містах Банська Бистриця, Сліяч, Простейов, Шумперк, Літовел, Оломоуц, Колін, Пльзень, Карлові Вари, Ліберець, Ічин та Градец Кралево.

Значна технічна і художня майстерність членів дозволяла залучити до програми поруч з народними піснями і танцями уривки з української музичної класики (напр., «Запорожець за Дунаєм» та інших).

Художніми керівниками ансамблю були Варфоломій Баволяр та Зіновій Капішинський, яким довелося докласти чимало зусиль, аби з людьми-ентузіастами в такому короткому часі підготувати такий різноманітний репертуар ансамблю на високому художньому рівні. Цілий ряд членів ансамблю стає пізніше на шлях музикантів-професіоналів, або стає організаторами культурного життя краю (Ю. Цимбора, В. Тар'яні, М. Роголь, В. Любимов та інші).

Того ж року (1947) Ансамбль СМК виступав в Братиславі. У 1948 році ансамбль знову поїхав у Прагу, де разом з співацько-танцювальним колективом села Габури брав участь у загальнодержавній сільськогосподарській виставці. Його художня програма знову дістала високу оцінку. Не меншим успіхом користався ансамбль при концертах у містах Брно і Млада Болеслав.

Як уже було сказано, СМК проводив планомірну організаційну працю, пов'язану з розвит-

Календар

1.6.1934 р. – народився у Вишній Ольшаві Стропківського округу громадсько-культурний діяч, довірчий секретар ОК КСУТ і заступник голови ОР СРУСР в Бардієві Петро Гарвилко (85). Помер 10.1.2013 р.

4.6.1909 р. – народився український письменник Олександр Ільченко (105). Помер 16.9.1994 р.

5.6.1739 р. – помер культурний і політичний діяч Іван Зейкан (280). Народився 1670 р. в Карачфолві Виноградівського району на Закарпатті.

6.6.1894 р. – народився у Верхніх Воротах на Закарпатті прозаїк Лука Дем'ян (125). Помер 16.5.1968 р.

6.6.1919 р. – народився у Свиднику педагог, композитор, хормейстер Юрій Цимбора (100). Помер 1.10.1989 р.

6.6.1934 р. – народився у Валентівцях Меджилабірського округу історик, д-р Андрій Габаль, доктор наук (85).

8.6.1984 р. – помер український письменник Словаччини Михайло Дробняк (35). Народився 3.10.1942 р. у Збудському Рокитові Гуменського округу.

9.6.1929 р. – народилася в Пихнях Снинського округу педагог, діалектолог, громадсько-культурний діяч доц. Зузана Гандель, канд. наук (90).

10.6.1829 р. – помер у Петербурзі юрист, філософ і педагог Петро Лодій (190). Народився 4.5.1764 р. в Збою Снинського округу.

10.6.1884 р. – народився чеський вчений, публіцист, дослідник культури Закарпаття Флоріан Заплетал (135). Помер 16.10.1969 р.

10.6.1944 р. – загинув у німецькому концтаборі Заксенгаузені український поет, вчений Олег Кандиба (Ольжич) (75). Народився 8.7.1907 р.

17.6.1924 р. – народився український поет і прозаїк Володимир Ладичець (95). Помер 22.11.1991 р.

17.6.1919 р. – народився в Ондавці Бардієвського округу громадсько-політичний діяч Петро Дупей (100). Помер 10.7.1983 р. в Пряшеві.

18.6.1939 р. – відкрито пам'ятник Т. Шевченку в Каневі (80).

21.6.1924 р. – народився у Малому Липнику на Старолюбівнянщині поет і перекладач Борис Коцур (95). Загинув у грудні 1944 р. під час СМП.

22.6.1904 р. – народився в Бородівці на Мукачівщині прозаїк Йосип Жупан (115). Помер 8.12.1987 р.

24.6.1894 р. – народився історик, архітектор, мистецтвознавець Володимир Січинський, за проектами якого було побудовано дерев'яну церкву в Нижньому Комарнику та церкву Св. Духа в Михалівцях (125). Помер 25.6.1962 р.

25.6.1904 р. – народився в Орлові на Старолюбівнянщині педагог, культурно-освітній діяч Еміль Андрейкович (115). Помер 21.6.1976 р. в Пряшеві.

25.6.1994 р. – відбулось в Пряшеві засідання Підготовчого комітету, який прийняв рішення про заснування політичного суб'єкту – Піддулянської демократичної громади (25). Трансформувалась в Регіональний демократичний рух – Схід. Рух припинив свою діяльність в 2005 році.

26.6.1799 р. – народився російський поет Олександр Пушкін (220). Помер 29.1.1837 р.

27.6.1934 р. – народився в Радвані-на-Лабірці культурно-освітній працівник, довірчий працівник КСУТ і СРУСР Іван Бабін (85). Помер 22 квітня 2002 р.

29.6.1924 р. – народився церковний діяч і публіцист Леонтій Лизак (95). Помер 19.6.1986 р. в Сабинові.

художньої самодіяльності культурних центрів нашого краю були прикладом для художньої самодіяльності на селах, початкових школах і на заводах, де умови для розвитку самодіяльності були набагато складніші як з боку інтересу до праці в гуртках, так з боку глядання професійно підготованих, талановитих керівників – диригентів, хореографів, режисерів тощо.

Після 1945 року у Пряшеві працює цілий ряд руських шкіл, розвиваючи і поглиблюючи свої дотеперішні традиції. У напрямі розвитку художньої самодіяльності особливе місце зайняла руська гімназія і руська учительська семінарія. Між студентами згаданих шкіл знайшлося чимало здібних організаторів, які стали ініціаторами розвитку гуртків художньої самодіяльності. З повною відповідальністю до праці в гуртках приступили здібні учителі та ентузіасти культурного життя.

Одним з піонерів у організованій музичній самодіяльності у Пряшеві був Л. Коленка, який вів шкільний хор колишньої руської горожанської школи. Цей хор виступав на шкільних святах і перед громадськістю при різних урочистих нагодах. До репертуару хору входили передусім українські та російські народні пісні.

У пряшівській руській гімназії найбільша увага приділялась праці танцювального гуртка. Завдяки цілому ряду талановитих і вмілих танцюристів, як І. Смаржа, Сас, Ванега, гурток досяг високого технічного і виконавчого рівня, виступав як на крайових, так і на загальнодержавних змаганнях НХС. Систематична планомірна праця гуртка дала танцюристам серйозні знання і навички для праці у танцювальному гуртку, які вони пізніше використали при власній праці у школах або інших установах. При руській гімназії у Пряшеві працював також оркестр народних інструментів. Свого хору руська гімназія

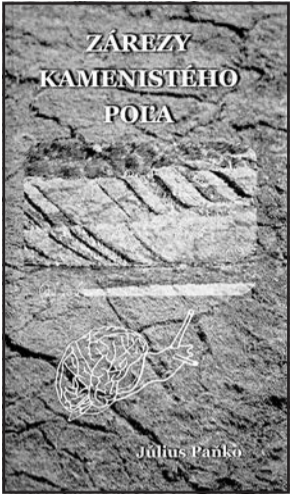
(Продовження на 4 стор.)

▲ Колектив свідницької молоді у 1944 році. Диригент Юрій Цимбора (6.6.1919 – 1.10.1989).

Подружжя в літературній «упряжці»

Здається, що ще не все втрачено щодо рівня читання у наш час та по відношенню до книги. Засвідчив це і повен зал Піддуклянської бібліотеки у Свиднику під час презентації

повісті українського письменника Словаччини **Юліуса Панька** «Карби кам'янистого поля», яка вийшла польською мовою – «Zárezy kamenistého poľa» – у перекладі **Марії Панько**.

І не дивно, що на початку презентації йшла мова про переклад. Про переклад як творчий процес. Виявляється, що мова, з якої перекладається – це справа і внутрішнього відношення до цієї мови.

В нашому випадку йдеться про наглядний приклад сімейного літературного тандему. Творчість Юліуса Панька, але зокрема презентований твір представив голова

▲ Програму презентації збагатили своїм виступом співачка **Єва Петрик**.

Спілки українських письменників Словаччини, прозаїк **Іван Яцканин**.

Український письменник Словаччини **Юліус Панько** належить до тих, які дбають, щоб читацький простір знайомства з його творчістю ставав дедалі ширшим.

І це йому вдається. Нагадаємо, наприклад, що нещодавно в Україні, в ужгородському видавництві «TIMPANI» вийшла дальша його книга – повість «Повний мішок

правди». Отже, з його творчістю має можливість познайомитись і читач в Україні.

Словацько-польське прикордоння – це його територія, територія персонажів його творів.

Цих місцевостей автор тримається постійно, більше того, він їх тримає у собі, адже вони пов'язані з його дитинством, молодістю, але і пізнішими роками життя.

Український прозаїк **Юліус Панько** у «Карбах кам'янистого поля» повертається до недавньої історії, коли ломились долі людей, коли окремі події у суспільстві залишали неприємні карби на душі людей.

У Піддуклянській бібліотеці у Свиднику можна було переконавшись, що кожна людина є, властиво, потенційним читачем, який і таким способом зіставляє свою поведінку, своє пізнання з досвідом літературного персонажа. І у цьому полягає вартість написаного твору, оскільки виникає духовний зв'язок посередництвом слова.

▲ Погляд на частину учасників презентації.

І у цьому полягає вартість написаного твору, оскільки виникає духовний зв'язок посередництвом слова.

(яф)

▲ На фото автор повісті «Карби кам'янистого поля» **Юліус Панько**, перекладач видання – **Марія Панько**.

▲ Соліст опери Державного театру Кошиці **Максим Куценко** співає і грає на бандурі.

«Карпати» на Днях України в Кошицях

Поруч з Музично-драматичним колективом ім. **Тараса Шевченка з Братислави** у програмі Днів України в Кошицях виступив також **Український хор «Карпати» з Кошиць, про що інформує Святослав Довгович**.

Ред.

В останні дні квітня під захистом мерії міста Кошиці вже в'яте реалізовано Дні України в Кошицях, організатором яких є Громадське об'єднання «Феман». Від другого річника складовою частиною програми Днів України є також урочисті концерти Українського народного хору «Карпати» та його гостей під назвою «Шануємо наші традиції та визначні особистості». Четвертий концерт хору «Карпати» здійснено в п'ятницю, 26 квітня, в залі Історичної ратуші в Кошицях.

Луція Гурбальова висловилися позитивно про діяльність хору «Карпати» і поба-

нанні хору «Карпати» – диригував **Святослав Довгович**, дали хор виконав пісню «Поляна, поляна» – диригувала **Світлана Мартинюк**. Пісню «Тот Кружльовський валал» заспівала лауреатка «Маковицької струни» та довгорічна солістка хору «Карпати» **Марія Побегова** за супроводу акордеоніста **Ігоря Крети**.

Між визначними ювілянтами 2019 року, яких рідним краєм є Пряшівщина, є також професор, юрист і державний діяч **Михайло Балудянський**, який народився перед 250 роками у Вишній Ольшаві і був основоположником та першим ректором Санкт-Петербурзького університету. В його честь «Карпати» під диригуванням **Світлани Мартинюк** виконали дві народні пісні «Гори наші, гори наші» та «Через поле широке».

Публіка бурхливими оплесками на сцені привітала пер-

▲ Заступник мера міста Кошиці **Луція Гурбальова** відкриває концерт хору «Карпати».

жала всім присутнім чудові мистецькі враження. **Едуард Бураш** висловив подяку хору «Карпати» за те, що щорічно допомагає не тільки в організаційних справах Днів України в Кошицях, але і своїми урочистими концертами в мистецьких програмах Днів України. Між почесними гостями концерту були і заступник мера міста Кошиці **Марцел Гібода**, старостка міського району Кошиці – **Над Озером Ленка Ковачевичова**, голова РР СРУСР в Кошицях **Йосиф Вок**, довгорічний спонсор хору «Карпати» **Петро Грінко** з дружиною та гості з України.

Першою особистістю, якій було присвячено програму концерту, був будитель **Олександр Павлович** з нагоди 200 річного ювілею з дня народження. Прозвучали три пісні – народна пісня «Коли мурвали Білу Маковицю» у вико-

шого гостя, популярну співачку народних пісень **Марію Мачошко**, яка за спеціалізованим сайтом належить до найвищих значущих особистостей культурного життя в Словаччині. Своєю землячку **Балудянському** подарувала відомі пісні в цілій Словаччині і завдяки їй виконанню, а саме «Мамко моя люба» і «Таку-сь ня, мамочко» також за супроводу **Ігоря Крети**. Першу частину концерту закінчили дві словацькі пісні, якими хор «Карпати» віддав честь словацькому народу – «З Віходней девчата» (диригував **Святослав Довгович**) та «Ака сі мі красна» композитора **Євгена Сухоня** під диригуванням художнього керівника хору «Карпати» **Левка Довговича**.

В другій частині концерту на сцену вийшла частина молодіжного оркестру «Музика

(Продовження на 6 стор.)

Перлина, скрита в горах Наші найменші села (17)

ОБРУЧНЕ - OBRUČNÉ (окр. Стара Любовня)

Obruczno (1636), Obruczno (1773), Obručné (1920), угор. Obrucsnó, Abroncos.

Стат.: 1787 – 88 жит., 1828 – 247, 1869 – 246, 1881 – 251, 1890 – 212, 1900 – 225, 1910 – 198, 1921 – 37 буд., 198 жит., з т. 11 чсл., 178 рус., 191 гр.-кат., 3 р.-кат., 4 ізр., 1930 – 189, 7 чсл. 140 руської національності, 1940 – 203, 1948 – 198, 1950 – 190 жит., з т. 2 слов., 188 руської національності, 188 гр.-кат., 2 р.-кат., 1961 – 195, 1970 – 181, 1980 – 133, з т. 104 слов., 29 укр., 1991 – 25 буд., 78 жит., з т. 59 слов., 18 рус., 1 укр., 63 гр.-кат., 1 р.-кат., 11 правосл., 3 невст.

Площа хотара 586 га.

Село розташоване на північному узгір'ї Чергова, висота над рівнем моря 655 м. Межує з Польщею.

Вперше згадується у документі 1636 р., коли були оподатковані желяри. У зв'язку із заснуванням Обручного та інших навколишніх сіл словацький історик **Ян Бенько** зазначає: «Malcov spolu s Lukovom, Lenartovom, Obručným, Ruskou Volou a Čirčom sa spomína aj v metácii evidentného falza vzťahujúceho sa na Torysu datovaného k roku 1264», а на іншому місці монографії додає: «Na kamenickom panstve Dežďfiovcov pri potoku Obručné boli na staršom základe koncom 16. storočia znovu do-

osídľované osady (Ruská) Voľa a Obručné, pričom Voľa (Nowa Wolya) v roku 1597 a Obručné (Obruczno) v roku 1636 boli kvalifikované ako novozaložené osady» (**Ján Beňko**, Osídlenie severného Slovenska, Košice 1985). Село збудували, мабуть, дроворуби та пастухи з близької Руської Воли. Назва походить від назви р. Обручне, в долині якої розташоване село. Урядовий лексикон Угорщини 1773 р. зазначає як парафію з руською мовою проповіді. У 1787 р. в Обручному було 14 домів і 88 жителів, у 1828 – 32 дворів і 247 жителів, в 1869 р. – 246 жителів. Селяни займалися хліборобством, годівлю худоби. У 2-ій світовій війні селяни допомагали партизанам.

Село визволене Червоною армією 21. 1. 1945 р. Утворений національний комітет очолили **Микола Налєпа**, **Микола Прокоп**, **Е. Ройкович**. Кількість жителів Обручного в 1940 р. – 203, в 1948 – 198, в 1961 – 195, 1970 – 181. У 1947 р. на Україну оптували 13 осіб (3 родини). 1975 р.

заснували артіль – ЄСГА. У повоєнний час збудували будинок культури, адміністративний будинок, торговий центр «Єднота», протипожежну станцію, запровадили електрику. Церква св. Дмитрія збудована 1892 р. Іконостас роботи різьбяр **Д. Озорочі з Курими** (1925). У 1945 р. відновлено руську початкову школу. Село поступово стає пристанищем для дачників, які реконструюють старі помешкання і перебудовують їх на сучасні «халупи».

▲ Вид на село.

Кількість жителів села останніми роками: 1970 р. – 181, 1980 – 133, 1991 – 78, 2000 – 69, 2001 – 58, 2002 – 54, 2003 – 53, 2004 – 52, 2005 – 49, 2006 – 49, 2007 – 44, 2008 – 43, 2009 – 43, 2010 – 42, 2011 – 41, 2013 – 34, 2017 – 31.

Підготував **Мирослав ІЛЮК**.

